

ВИДАВЕЦЬ
НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. Тадей
Кончиньскі

СТРАЖНИЦЯ

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І
АДМІНІСТРАЦІЇ
WARSAWA,
Nowy-Świat 20 41 m. 27.

Конто поштове № 1877.

УКРАЇНСЬКА

Телеф. 296-40.

Економічна криза Європи й умови відбудови.

Всі держави в Європі переживають після війни тяжку економічну кризу. Це утруднює ведення господарки хліборобам, промисловцям, купцям, і тим самим викликає безробіття або зменшення зарібку.

Жадні революції та раптовні перевороти зміняти цього становища на краще не можуть. Навпаки, вони можуть його лише погіршити.

Причиною кризи є знищення війною багато цінностей і кількісній застій в торгівлі й про-

мислі. Словом, Європа програтала на війні й зубожила, й брак гроша, щоб налагодити своє життя й пустити повним рухом свої рільні господарства, фабрики, торгівлю. Куди ж поділися всі багатства Європи? Частина, як сказано вище, знищена війною, а решта пішла до Америки за ті товари, які вона постачала Європі під час війни. Таким способом Америка збрала в себе три чверті всього золота на світі, а крім цього, ще майже всі держави й винні великі суми гро-

шей.

Отже Америка, завдяки війні, стала банкіром цілого світу. Тільки в неї можна позичити грошей. Але вона ставить Європі одну важку умову: позичить грошей тоді, коли всі держави Європи погодяться між собою й перестануть далі озброюватися та коли буде певність, що не вибухне нової війни. Тому—то головні держави Європи постаралися заключити умови миру в Льокарно, які мають бути в грудні затвержені в Льон-

доні; тому-то вони помирилися з Німеччиною. Для утримання спокою відбулася також у Румунії конференція держав Малої Антанти — Румунії, Чехословаччини й Югославії при участі Польщі. З тою самою метою внутрішнього спокою складаються в поодиноких державах уряди коаліційні, як сталося цими днями й в Польщі, щоб не допустити до міжпартійної боротьби.

Але коли б і при всіх тих заходах європейським державам не вдалося одержати позичок в

Америці, тоді єдиним ратунком буде власна ощадність і зміцнення праці. Головною умовою такої праці є внутрішній спокій держав, який може бути лише тоді, коли національні меншости будуть цілком задоволені й матимуть змогу мирно працювати.

Отже спокій, праця, ощадність і справедливість — це чотири красуні камені, на яких тільки можна відбудувати Європу.

—ооо—

Освіта це зручт для добробуту.

Коли ми чого шукаємо вночі, то перш за все запальномо світло. Наука, освіта є тим світлом, без якого годі знайти щастя й добробут у житті. Де темні люде, там біда й злидні. Отже для поправки господарського й грошового стану нашої країни нам перш за все потрібна освіта, школи, наука.

Через те, що найлегше чому-небудь науачитися в своїй рідній мові, Польська Держава видала 10 квітня 1924 р. спеціальну уставу, яка дає право українцям на свою українську школу. Арт. 3 цієї устави каже, що „в загальних державних школах, положених у громадах, що мають 25 відсотків (четверту частину)

українського населення, на урядове жадання родичів 40 дітей української національності, які належать до одної шкільної округи, заповнена їм наука в матерній (українській) мові.

Як бачимо, держава дає можливість українцям мати школи в українською мовою. Як що їх

де нема, то винні сами батьки, а не хто инший. Пан Міністр Освіти видав спеціальне розпорядження, яким навчає (§ 9), яким шляхом треба клопотатися про українську школу. Цей § 9 каже: „Декларації можна вносити протягом цілого шкільного року, одначе прийняті до виконання можуть бути лише ті, які будуть внесені до 31 грудня попереднього шкільного року“.

Це значить, що декларації про навчання в вашій школі українською мовою можна вносити щороку. Коли ви на весні не

склали декларацій, чи склали неправильно, чи було замало підписів, чи з иншої причини не введено у вас навчання українською мовою, то ви маєте право внести такі декларації тепер до 31 грудня, щоб наука в вашій школі велася в рідній мові з будущего 1926—1927 р. Отже треба поквпатися та виконати декларації правильно. Коли ж ви цього не робите чи робите неправильно чи недбало, то ні на кого не нарікайте. Во сами винні.

—):(—

Армії Малої Антанти й Польщі.

В Букарешті (Румунія) відбулася нарада військових місій Польщі, Югославії й Чехословаччини та румунського генерального штабу в справі оборони границь цих держав. Румунська газета з цього приводу пише: „Перш за все розсудилося про узгіднення озброєння й системи оборони цих держав, які з цього часу введуть однакову си-

стему вишколення своїх армій. Крім цього, обговорювано справу взаємного постачання — арміям воєного матеріалу“.

Як пише газета „Льпта“, місії дійшли до повної згоди в справі оборони Малої Антанти й Польщі. Обмірковувалася також справа організації так званих „інформаційних бюр“. Члени закордонних військових місій були

прийняті на аудієнції в короля Синаї й відвідали нафтові терени Румунії та румунські фабрики воєнних матеріалів.

Один з офіцерів союзної армії сказав, що організація на однакових засадах армій чотирьох держав є необхідна для забезпечення їх кордонів і загального спокою.

Жадні позички не створять добробуту. Тільки ощадність усіх громадян створить потрібні запаси капіталів для господарства загального й індивідуального.

ТОМУ ОПИШІТЬ ДО ПОШТОВИХ КАС ОЩАДНОСТІ

Кожний гріш, який ви складаєте, то є нова цеглинка добробуту вашого особистого й добробуту цілого українського народу.

ЧИТАЙТЕ! Зараз після ухвали Законодавчих Тіл вийде в українським перекладі

Устава про реформу рільну.

Уставу цю повинен мати кожний Гмінний Уряд, кожний солтис, кожний селянин.

Зараз замовляйте.

Замовлення негайно висилайте на адресу:

Warszawa, Nowy Świat 41. Administracja „Unj“.

Москва спокушає балтійські держави.

В останньому часі Москва почала дуже гаряче проголошувати ідею зближення з балтійськими державами. Совітські дипломати кричать про те, що ніби-то Литва, Латвія і Естонія хочуть жити в згоді з С.С.С.Р. і не виступлять проти совітів у жадній комбінації.

Недавно московський уряд

просив балтійські держави прислати до Москви своїх делегатів. Латвійська делегація вже вернулася без жадних наслідків. Литвини ще перебувають у Москві. Комісар Янсон в привітальній промові переконував делегатів, що С.С.С.Р. не хоче поставити західних сусідів у залежність від себе, а лише на-

в'язати торговельні зносини.

Поінформовані кола кажуть, що уряд Совітів хоче таким способом підготувати собі ґрунт для політичних комбінацій. Побуючись політичних пропозицій з боку большевиків, балтійські держави наказали своїм делегатам розмов на жадні політичні справи з Совітами не вести.

4 мільйони нагороди за найбільшу ощадність.

Почтова Каса Ощадности в Румунії з великим успіхом поширює думку про ощадність. Вона признає велику нагороду для тих, що вкладають на книжку Поштової Каси Ощадности

найбільшу суму в порівнянні з своїми доходами. На майбутній рік признає на такі нагороди велика сума — 4 мільйони лірів. Ця сума буде поділена на кількясот нагород, з яких 52 будуть

по 25,000 лірів.

До ощадности Почтова Каса закликає розклеєними по вулицях оголошеннями.

—):(—

Дрібні відомости за тиждень.

Склад чеського парламенту В новому чеському Сеймі 159 послів належить до блоку уряду й 141 до опозиції. В Сенаті урядова більшість має 80 голосів, опозиція 70 членів.

Серед обраних є усі міністри і голови партій, крім Марковича.

Служба Божа українською мовою. Українські селяне на Волині повсюди вводять богослуження зрозумілою укра-

їнською мовою; опір ставлять деякі політики-священники, яким це здається, що тут Матушка Росія. Таким священникам селяне радять їхати в Москву.

Смерть українського

журналіста О. Саліковського. 22 листопада в Варшаві помер відомий журналіст, був. міністр уряду Петлюри О. Саліковський.

Смерть Жеромського. В половині листопада в Варшаві помер найвидатніший з сучасних польських письменників Стефан Жеромський.

Америка не хоче комуністів. Канадійська „Робітничая Партія“ (Лейбур Парті) постановила на зїзді в Торанто виключити з свого лона всіх членів комуністичних поглядів.

Новий гатунок пшениці. Канада випродукувала новий гатунок пшениці, яка виростає й дозріває протягом 100 днів, тому надається для тих країн, де літо коротке.

Юбилей проф. Івана Огієнкі. 21 листопада українське громадянство шанувало відомого українського вченого й перекладача богослужбових книжок на українську мову проф.

Ів. Огієнка святкуванням двадцятилітнього ювілею його наукової праці.

Підписання льокарнських умов. В перших числах грудня має відбутися в Англії підписання льокарнських умов представниками союзних держав і Америки. Першим прибув до Лондону польський премер-міністр закордонних справ, п. Скржинський. Виїхав і німецький премер Стреземан, незважаючи на страшний протест з боку німецьких націоналістів.

Вовки в Боснії і Герцоговині. В горах Боснії та Герцоговини (Югославія) випали великі сніги, які зігнали вовків з гірських місцевостей у долини. Вовки нападають на стада й роблять багато шкоди. Людність, не маючи стрільної зброї, звернулася до уряду, просячи, щоб військове влаштувало облаву на шкідників.

—):(—